

ئاخۇ خەلك چاوپروانى چى لە رۇژنامە دەكات؟*

مەمەد كوردۇ

دوای دەرچوونى ئەو چەند ژمارەيە لە رۇژنامەى (رۇژنامە)، يەك دوو جار ئەو و ترا كە خەلك چاوپروانى ھېرش و نووسىنى زۆر توندىان لە رۇژنامە كوردوو و پىياناوبوو يان پىياناوبوو كە رۇژنامە دەتوانىت لە ماوەيەكى ديارىيكرادا گۇرپانكارى گەرە بكات و دنيا بكاتە ماستى مەيو و ھتد...

راستە ھەندىك لە خەلك ئەم چاوپروانىيەيان لە رۇژنامە ھەبوو، بەلام پىويستە پىرسىن: ئاخۇ زۆرتىنى خەلك چاوپروانى چىيان لە رۇژنامە كوردوو؟

بەپروای من زۆرتىنى خەلك، بەخەلكى ناسايى و نوخەيى سياسىي و رووناكبيريشەو، چاوپروانى دوو شتى زۆر سەرەكىيان لە رۇژنامە كوردوو:

يەكەم: زانىارىي و ھەوال.

دووم: رەخنە.

خەلك چاوپروانى ئەو ھەيان كوردوو دەكەن كە رۇژنامە ئەو ھەوال و زانىارىيە گرتگو پىر بايەخانەيان بداتى وا پەيوەندى ريشەيى و قووليان بەژيانى ئىستا و ئايندەى خەلكەو ھەيو بەھوى نەبوونى شەفافیەتەو خەلك دەستى بەسەرچاوەكانيان ناكات.

رۇژنامە بەر لەھەرشت واتە ھەوال و ھەك (شاھۆ سەعيد) لە كۆپىكدا وتى: "تەنھا ھەوال بۆ ھەموو كەسكەو خەلك تيايدا ھاوبەشن".

ھەوال لە رۇژنامەدا تايبەت نىيە بە ھىچ جۆرىك لەخوینەر و ھىچ كايەيەك و ھىچ خەلكىكى دەستەبژىر.

لە رۇژنامەدا ئەو ھەي كە دەتوانىن وەكو خوانىكى گشتىي تەماشای بكەين و ھەموومان لە دەورى كۆبىينەو، بەپەلەي يەكەم ھەوالە.

من ئەدەب دەخوینمەو و تۆ ناخوینىتەو، تۆ زانست دەخوینىتەو و من ناخوینمەو، من تۆ وتار دەخوینىينەو و ئەو ناخوینىتەو، ئەو وەرزش دەخوینىتەو و من تۆ ناخوینىينەو، بەلام ھەموومان ھەوالەكان دەخوینىينەو.

بىگومان ئەم قسانە ھەرگىز بە مانای كەمكردنەو نىين لە بەھای ھىچ كايە و بواریك، چونكە ھەموو كايە و بواریك نرخی تايبەتى خوین ھەيو ھەر يەكەيان لە شوینى خویندا حسابيان بۆ دەكرىت و خاوەنى خوینەرى خوینان و ھەر رۇژنامەيەك بىھویت بچىتە ناو زۆرتىن خەلكەو، ناتوانىت خوین لە ھىچ كايە و بواریك ببویرىت، يان راستى كارىكى باش ناكات ئەگەر خوین ببویرىت.

بىگومان لىرەدا قسەمان لەسەر رۇژنامەيەكە، بىھویت بچىتە نىو زۆرتىن خەلكەو نەك ئەو رۇژنامانەى تايبەتن بە بواریك و بايەخ بە شتىكى ديارىكراو دەدەن.

***

ئىستا لە كوردستاندا گەندەلىي گەيشتۆتە رادەيەك تۇماس فریدمان باسى دەكات، ئەو تا دەلىت: " كوردستان سويسرا نىيە، تا ئىستا گەندەلىيەكى زۆر ھەيوه "

ھەموو لە بىرمانە كە تەنھا لە سنورى ئىدارەى سلیمانیدا، وەك حكومت خوین ئاشكرايكر، ھەزاران موچەخوینى دووبارە و ھەمىي ھەبوون، كەچى نەمانىينى كەسىك، تا قە كەسىكيان لەسەر سزا بدرىت!!

لە ئىدارەى ھەولپرىشدا خوا دەزانىت چى ھەبوو.

ئەو ھەي لە كوردستاندا روودەدات، وەك مەمەدى حاجى مەحمود و تېبوى: "گەندەلىي نىيە، تالانىيە بە نوپۆى نىوەرۇ".

دەكرىت لىرەدا بەيەك نمونەى زىندوو، تارادەيەكى باش قەبارەى ئەو گەندەلىيە روونبەيەنەو، كە لەم ولاتەى ئىمەدا ھەيو:

لە ژمارە (476) ى رۇژنامەى (ناسۆ)دا راپۆرتىك بلاوكرادەتەو، تيايدا بەرپرسىكى بالای ئەمريكا تەئكىد لە خەرچكردنى (750) ملیون دۆلارى و لاتەكەى دەكاتەو لە كوردستان.

جەمال عەبدوللا - ى جىگىرى و تەبىژى رەسمىي حكومەتى ھەرىمى كوردستان، لەو بارەيەو دەلىت: " حكومت ھىچ برىك لەو پارەيەى بەدەست

نەگەشتووو و بەھىچ جۆرئىك ئاگاى لە چۆنئىتى سەرفکردنى نىيە".

ئەو دەئىت: " لە برى (20)ملىار دۇلارى حكومەتى ئەمرىكا كە بۇ ئاوەدانکردنەوى عىراق تەرخانى كرىبوو، تەنها (3%) ى ئەو برە پارەيە بۇ كوردستان سەرفكراو و حكومەتى ھەرىمىش ئاگاى لەسەرفکردنى ئەم برە كەمەش نىيە".
ئەمرىكىيەكان دەئىن تا ئىستا (600) مىيۆن دۇلارىيان لەبواری گەشەکردن و مافەكانى مرؤفدا لە رىگەى رىكخراو و ناكوميەكانەو سەرفكردو و.

وتەبىژى حكومەت نەيتوانىوو و بلىت ئەو برە پارەيە لە كوردستان سەرف نەكراو و، كەچى دووپاتى كرىتەو و كە حكومەت ئاگادارى سەرفکردنى نىيە.

باشە لە ولاتىكدا مىيۆنان دۇلار خەرجبكرىن و كەس نەزانىت چۆن چۆنى خەرجكراون و حكومەت نەك ھەر لىيان نەكۆلىتەو و، ئامادەش نەبىت ئەو و بۇ خەلك رونىكاتەو كە كى خەرجبكردون و چۆن و لە چىدا خەرجكراون، دەبىت خەلك جگە لە مىدياكان چاوەروانى كى بكات رىگە لە تىپەرىنى كارىكى و ا بگرىت؟!

لەم ولاتەى ئىمەدا ئەو و بە راستى و تا رادەيەكى زۆر گەندەل و ياساشكىنەكان سلى لىبەكەنەو مىدياىە.

مىديا ئەو تاكە رەقىبەيە بەسەريانەو كە نازانن چۆن خۆيانى لە چنگ رزگار بكن و چۆن كاتى دەستيان ئاشكرا دەكات، پىنەى بكن و نامەو كاغەزى كى بۇ بەينن تا وازيان لىبەينىت !!

لېرەو يە كە خەلك چاوەروانىيەكى زۆرى لە رۆژنامە ھەبوو و ھەيە، لەو راستىيانە ئاگادارى بكاتەو و ئەو ھەوال و زانىارىيە گرىگانەى بداتى كە نازانىت چۆن پەيدايان بكات.

جگە لەمە خەلك چاوەروانى زۆرتىن رەخنە لە رۆژنامە دەكات، چونكە دەبىنئىت زۆرتىن گەندەلى و نارىكى و ناداپەرورەيى ھەيە.

رەخنەش مەرج نىيە بە زمانىكى توندوتىژ و روژنەرانە بنووسرىت، لە راستىدا رەخنە يەك مەرجى ھەيە ئەويش ئەو يە رەخنە بىت، شتەكان بخاتە ژىر پرسىارەو و سەرنجى خەلكيان بۇ رابكىشىت و تىشكيان بخاتەسەرو رىگە نەدات كپ و بىدەنگ و بەناو تارىكىدا تىپەرن !!

بەكورتى و بە كوردى، من بروام وايە رۆژنامە بۇ ئەو و خەلك دووچارى ناؤمىدى نەكات، پىويستى بەو يە ھەمىشە ھەولبدات زۆرتىن و گرىگرتىن ھەوال و زانىارىيان بداتى و رووبەرىكى باشىش لەلاپەرەكانى خۆى بۇ ئەو رەخنانە تەرخانبكات كە بەراستى رەخنەن.

بىگومان بۆچوون و بىروپراى دىكەو جىاوازش ھەن، ھىوادارم لەمبارەيەو قسە بكرىت.

*ئەم بابەت لە رۆژنامەى (رۆژنامە) دا بلاو بو تەو و.